



> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES  
Mosae Forum 10  
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,  
leden van de gemeenteraad

POSTADRES  
Postbus 1992  
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP  
Aanpak laaggeletterdheid Maastricht

DATUM  
18 maart 2020  
Verzonden: 18-03-2020

BIJLAGEN  
--

BEHANDELD DOOR  
LHF (Lenny) Paes

TELEFOONNUMMER  
043 350 7107

ONZE REFERENTIE  
2020-8154

E-MAILADRES  
Lenny.Paes@maastricht.nl

FAXNUMMER  
043 - 350 4141

UW REFERENTIE  
--

Geachte raadsleden,

Graag informeer ik u over aanpak laaggeletterdheid in Maastricht.

Laaggeletterden zijn mensen die moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden. Zij melden zich niet vaak zelf bij Vista voor een NT1 of NT2 opleiding.

Dat is vooral bij de NT1'ers ( mensen met Nederlands als moedertaal). De NT2'ers ( mensen met Nederlands als tweede taal) nemen wel volop deel. We zien dit niet alleen in Maastricht maar in heel Nederland.

Er zijn digiTAALpunten opgezet in de stad. Lokaal is er veel gebeurd op het gebied van herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden en de inzet van vrijwilligers.

Door eigen ervaringen in Maastricht en op basis van recente landelijke onderzoeksresultaten zien we dat een groot deel van de doelgroep zichzelf niet als laaggeletterd ziet. Ze zien zichzelf niet als iemand die moeite heeft met lezen en schrijven. Ondanks dat er diverse activiteiten voor de laaggeletterde burger zijn ontwikkeld en opgezet.

## **Wij kiezen daarom voor een nieuwe aanpak**

*Bewustwording (bij werkgevers/instanties):*

- 10 werkgevers krijgen de training "herkennen en doorverwijzen" waardoor ongeveer 1000 medewerkers en klanten bereikt worden. De teamcoaches stadbeheer Limmel hebben al de workshop " herkennen en doorverwijzen gevolgd;
- Leren van de ervaringen en eventueel ook inzetten bij de gemeenten van het project laaggeletterdheid van Watermaatschappij Limburg. Daar zijn klantbrieven met behulp van deelnemers aan NT1 en NT2 taaltrajecten nagekeken op duidelijk en makkelijk leesbaar taalgebruik.



DATUM  
18 maart 2020

- Doorverwijzing van laagtaalvaardige patiënten door Centrum voor Thuisbeademing Maastricht, Maastricht UMC+, naar lokale activiteiten op gebied van laaggeletterdheid.

#### *Communicatie:*

1. Campagne Ik-Wil-Leren van Stichting Lezen & Schrijven. De campagne bestaat uit verschillende advertenties. Deze worden nu al getoond op websites zoals marktplaats.nl, weeronline.nl en nu.nl en op sociale media. De campagne wordt binnenkort aangevuld met video's van ervaringsdeskundigen. Binnenkort komt er een lokale variant van de "Ik-Wil-Leren-campagne". Taalnetwerken en lokale partners kunnen hiervan gebruik maken;
2. Aandacht voor de problematiek rondom laaggeletterdheid via social media, communicatiemiddelen en nieuwsbrieven.

#### *Wat doen we nog meer:*

1. Met de Sociale teams, Trajekt een GGD gaan we samen de wijk in om koffiemomentjes te bezoeken bij de buurtbröks en de huiskamers en themabijeenkomsten. Met als doel in gesprek gaan en "ophalen" waar mensen behoefte aan hebben;
2. Evalueren van de pilot "inzet taalmeter bij sociale zaken". De taalmeter is een online instrument waarmee binnen 12 minuten duidelijk wordt of iemand mogelijk moeite heeft met lezen en schrijven;
3. Net als de Kredietbank in regio Sittard-Geleen start Maastricht met het inzetten van de taalmeter bij iedere aanvrager voor schuldhulpverlening eventueel gevolgd door een intake van het Vista College voor deelname aan een cursus volwasseneducatie (NT1 of NT2). In de regio Sittard heeft deze aanpak inmiddels 31 potentiële deelnemers voor een NT1 traject opgeleverd;
4. Samenwerking met organisaties zoals de Integrale Kind Centra (IKC) en peuterspeelzalen met als doel om ouders taalvaardiger te maken;
5. Vervolgafpraak met Relim (Rehabilitatie Limburg). De doelgroep van Relim wil terug naar reguliere arbeid, maar missen de basis m.b.t. lees- en schrijfvaardigheid;
6. Onderzoeken van de haalbaarheid van de gezinsaanpak, die in de regio Noord-Holland toegepast wordt. De gezinsaanpak is erop gericht ouders te leren om hun kinderen te ondersteunen en stimuleren in taalontwikkeling;
7. In de week van de alfabetisering is er door collegae van Centre Céramique geflyerd en hebben er persoonlijke gesprekken plaatsgevonden met/bij: Kinderboerderij Daalhoeve (Daalhof), Stichting de Gouwe (Pottenberg), Buurtcentrum de Romein (Pottenberg), Vintage/kringloopwinkel Pottenberg, Praktijk voor psychosociaal & maatschappelijk werk in Maastricht, Thuiszorg hart voor zorg en welzijn (Caberg). Het doel van deze acties was het creëren van bewustwording van laaggeletterdheid. Met de organisaties zal opnieuw het gesprek worden aangegaan om behoeftes te peilen en aanbod te doen.

#### **Landelijke aanpak**

Taal, rekenen en digitale vaardigheden zijn onmisbaar om te kunnen meedoen in de samenleving, online én offline. Het Kabinet staat voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen: praktisch en theoretisch geschoold, jong en oud, met en zonder migratie-achtergrond. Daarom investeert het kabinet zodat mensen hun basisvaardigheden kunnen verhogen.



DATUM  
18 maart 2020

Samengevat zijn de afspraken als volgt:

De minister:

1. Stelt landelijk ingaande 2020 €5 miljoen tot €7,3 miljoen oplopend tot 2024 extra geld beschikbaar.
2. Verbreedt de aandacht van laaggeletterdheid.
3. Zorgt voor een monitorsysteem om deelname en voortgang te volgen.

De gemeenten:

4. streven naar meer deelnemers van cursussen, met name onder de groep met Nederlands als moedertaal (de groep NT1).
5. zorgen voor een betere kwaliteit van de lessen.
6. zorgen dat ervaringsdeskundigen (ambassadeurs) worden opgeleid die mensen in hun omgeving kunnen enthousiast kunnen maken om een cursus te volgen.
7. helpen kinderen en jongeren met een taalachterstand sneller.
8. maken hiervoor een plan van aanpak.

De extra gemeentelijke inzet zal worden betaald uit de gelden die gemeente Heerlen als centrumgemeente extra ontvangt van het Rijk zijnde € 149.533. Daarnaast zullen ook de jaarlijkse middelen vanuit de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) die de gemeente Heerlen voor de regio Zuid-Limburg ontvangt gedeeltelijk hiervoor worden ingezet. Zijnde voor heel Zuid-Limburg € 2.075.661, waarvan € 1.868.094,90 wordt ingezet voor de taaltrajecten bij Vista en € 207.556,10 voor de gemeentelijke inzet.

Uiteraard wordt lokaal en regionaal aansluiting bij elkaar gezocht en worden lokale afspraken en wensen zoveel mogelijk meegenomen in het regionale plan van aanpak. Als dit plan is opgesteld zal ik u hierover nader informeren.

Hoogachtend,

H.W.M. (Bert) Jongen  
Wethouder Onderwijs, Jeugdzorg, Studentenstad en Sport